

Motion till riksdagen 2011/12:So221

av **Carina Hägg (S)**

Surrogatmödrar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att stärka surrogatmödraskapet genom att avstå från att ta initiativ till att legalisera surrogatmödraskap.

Motivering

Ofrivillig barnlöshet drabbar många i vårt samhälle. Det blir allt vanligare att kvinnor väljer att skaffa barn senare i livet och många upptäcker då att det är betydligt svårare att bli gravid än de hade förväntat sig. Att inte kunna bli gravid kan vara oerhört påfrestande och kan innebära mycket psykiskt lidande för dem som drabbas. Det är beklagligt att lagändringen som möjliggjorde adoption i samkönade relationer i praktiken inte lett till adoptioner. Ofrivilligt barnlösa ska mötas med kompetens och få hjälp och vägledning. Samhället bör bistå med fertilitetsutredningar, medicinsk hjälp som hormonbehandlingar och provrörsbefruktning så långt det är möjligt med hänsyn till kvinnans hälsa. En graviditet innebär alltid fysiska och känslomässiga påfrestningar, kvinnan kan utsättas för risker. Barn ska ges likvärdiga förutsättningar till en god omvårdnad och uppväxt oberoende av bakgrund, och alla barn har rätt till föräldrar. Vuxna har också rätt till barn men frågan är till vilket pris. En tydlig lagstiftning behövs för att ofrivilligt barnlösa ska få hjälp och stöttning av samhället, och inte lockas av att handla med barn från andra delar av världen.

Surrogatmödrar efterfrågas av fler än bara dem som är ofrivilligt barnlösa. Vi behöver se över vilket skydd de som blir surrogatmammor har, samt se bredare på kvinnors rättigheter och se över deras skydd genom lagstiftning. Samtidigt ser vi hur det i länder där surrogatmoderskap är tillåtet enligt lag kan vara så att fattiga kvinnor hyr ut sin livmoder för ekonomisk ersättning. Kvinnor från olika samhällsklasser har inte samma förutsättningar till självständiga beslut. Kvinnor som är i underläge ekonomiskt riskerar att utnyttjas.

Fel! Okänt namn på

Vi ser omständigheter som påminner om organhandel, men medan ett organ endast kan säljas en gång kan en surrogatmamma utnyttjas i graviditet efter graviditet. Efter förlossningen ska kvinnan som är surrogatmamma avsäga sig vårdnaden och fortsatt kontakt med barnet. I några länder har hon inga lagliga möjligheter att behålla det barn hon burit och fött. Det finns således juridiska aspekter på surrogatmoderskap som innebär att kvinnan i princip blir rättslös eftersom barnet inte är hennes. I kontrakt regleras om kvinnan av medicinska skäl kan bestämma sig för att avsluta graviditeten, men också frågor om huruvida hon får ha sexuella kontakter och om hennes rörelsefrihet under graviditeten m.m. Surrogatmödraskap är en internationell fråga och vi har ett ansvar även för de kvinnor som utnyttjas i ”barnfabriker”. Surrogatmödraskap är till för att kvinnan ska upplåta sin livmoder för att leverera barn till någon annan. Kliniker och förmedlingar som bedriver verksamhet med surrogatmödraskap drivs ofta av ett ekonomiskt intresse.

I frågan om en eventuell utredning så menar jag att en sådan ska utgå ifrån hur surrogatmödrar riskerar att drabbas fysiskt, psykiskt och juridiskt av surrogatmoderskap liksom hur barnens bästa säkerställts.

Stockholm den 26 september 2011

Carina Hägg (S)